

Téereb Yoel ak Kàngaare Bésuub Juróom-Ñaaareelu fan yi ci Laodise — Limu Juróom-Ñettat"} }

Jeff Pippenger
2025-12-09

Juróom-Ñaaareel bi

Kan laa muy jàng xam-xam? Te kan laa tax mu xam njàngale? Ñi ñu weñ ci meew mi, te ñu dindi leen ci nèn yi.

Ndax ndigal war na nekk ci kaw ndigal, ndigal ci kaw ndigal; rëdd ci kaw rëdd, rëdd ci kaw rëdd; fii tuuti, fa it tuuti: ndax ak tuuti baat yu jaxasoo ak làkk wu wuute lay wax ak xeet wii. Ñoom la ne: lii mooy noflaay bi ngeen man a noppaliku ci ñi sonn, te lii mooy yeesal gi; waaye bëgguñu woon dégg.

Waaye kàddug Boroom bi nekkoon ci seen kaw ndigal ci kaw ndigal, ndigal ci kaw ndigal; rëdd ci kaw rëdd, rëdd ci kaw rëdd; fii tuuti, foofa tuuti; ngir ñu dem, daldi daanu gannaaw, ba noppi dammiku, te ñu jàpp leen ci fiir, ba ñu nekk ay ña ñu jàpp.

Kon nag ngeen dégg kàddug Boroom bi, yéen nit ñi di xaste, yi ngiy nguur nit ñi nekk Yerusaleem. Ndaxte ngeen wax ne: Nun def nanu kóllère ak dee, te ak saafara am nanu déggoo; bu mbugal mu baree ba mel ni ndox muy daanu jaar, du ñew ci nun; ndaxte fen def nanu ko sunu bàkkaar mu nu làqu ci, te sotto féen lanu làqu. Moo tax ni la Boroom Yàlla waxe: Xool-leen, maa ngi teg ci Siyon ab xeer ngir di fondema, xeer bu ñu seet ba xam ne dégg la, xeeru wet gu am solo, fondema bu wóor; ku gëm du gaaw. Dinaa teg àtte ci rëdd, ak njub ci plomb; te tàkkus dina jëll bàkkaar fen, ndox yi di jalgati bërëbu làquwaay bi. Te seen kóllère ak dee dina neen, seen déggoo ak saafara du sax; bu mbugal mu baree ba mel ni ndox muy daanu jaar, kon dingeen nekk ñu ko tëdd ci suuf. Esaie 28:9–18.

Nit ku xeeb Yerusaleem ñi, mooy njiiti mbooloom Bésuub Noppalu bu Juróom-ñaaareel, bi Laodise; te ay kàddoom yu jiitu ci ay aaya yi, Esayi tudde na leen ne ay “naan-kat yi Efayim” ak “kaalag réy ñu bëgg sañ-sañ.” Ci Pentekot, Piyeer tontu na ña doon wax ne xibaar bi dañu koy yéglee jaarale ko ci nit ñu mândi. Jamono ji ñu wax ne mooy taw bu mujj bi mooy ci mbirum benn yégle bu taw bu mujj dégg ak bu dul dégg. Yégle gu jóge ca Boroom bi sax dafa jur ñaari wàll yu jaamu, te ñaari wàll yooyu ñépp naan nañu biiñ. Yégle gu sell gi, walla biiñ bu sell bi, mooy li ñu daggale ci gémmini ñi dul takku ci Yoel.

Yéen mândiñ yi, yeewu leen, ngeen jooy; te yéen ñépp di naan biiñ, yuuxuleen ndax biiñ bu bees bi, ndaxte dagg nañu ko ci seen gémmini. Joel 1:5.

Ci téereb Yoël benn, ñi bon nekk way-beykat yu bon ci toolu reseñ bi, te di ñu màndargaal kërceen Laodise bu fanweer ci ñaaareelu fanweer, dañu leen daanul te àtte leen ci wàllu “biiñ bu bees” bi ñu “dagge” ci seen gémmini. Yàlla dagg na walla tere na tuurug Xelu Yàlla ci taw bu mujj, ni ko

“saraxi lekk ak naan” di tegtale, ci ña bon ña mândi, way-beykat ya.

Saraxu ceeb ak saraxu naan, dees na ko ci kër Aji Sax ji; saraxalekat yi, di surga yi Aji Sax ji, di jooy. Tool bi yàqu na, suuf si di jooy; ndax pepp mi yàqu na; biiñ bu bees bi wow na, diiw bi metti na. Rusleen, yéen beykat yi; jooyleen, yéen beykatub reseñ yi, ndax mburu mi ak ors bi; ndax ngóobalu tool bi sànkú na. Reseñ mi wow na, garab figg bi metti na; garab grenad bi, garab tàndarma bi itam, ak garab pom bi, sax bépp garabi tool bi wow nañu; ndax mbégte wow na, bàyyi doomi nit ñi. Gënaal-leen seen bopp te naangeen, yéen saraxalekat yi; jooyleen, yéen surga yu saraxalukaay bi; ñëwleen, tēdd guddi gépp ci sàkku, yéen surga yi Yàlla sama; ndax saraxu ceeb ak saraxu naan, terees na ko ci kër Yàlla seen Boroom. Sellal-leen koor, wooleen ndaje mu tedd, dajaleen mag ñi ak bépp waa dëkk bi ci kër Aji Sax ji seen Yàlla, te waxat ci Aji Sax ji ne: Aka yàqu bés bi! ndax bésub Aji Sax ji jege na, te dina ñëw ni alkande gu joge ca Boroom Kàttan ga. Ndax duggal bi dogatu ko woonu sunuy bët, waaye it mbégte ak bannex, ca kër sunu Yàlla? Yoel 1:9–16.

Bi Esayi waxee “naan bu Efrayim” yi “yeewu” ci Yoel, xalis yi ñu yeewu ci mooy yégleb taw bu mujj bi—te moom dafa ñu ko feeñal ci “biiñ bu bees.” Ñu terewoon ko askanu kóllère yi Yàlla tànn. “Dugub” ci xēt wi mooy baat bu yaatu buy tekki xeetu pepp yu ñuy lekk; te Kàddug Yàlla mooy Mburu Asamaan bi, te ci xēt wi, dañu ko “yàq.”

“Biiñ bu bees bi” mooy wax jëfandikoo dëgg gi fi agsi ci 9/11. “Biiñ bu bees bi wow na” te “dagg nañu ko,” ndaxte “biiñ bu bees bi” ñi delluwaat ci yoon yu “yàgg ya” yi Yereimi wax rekk a koy xam; ndaxte ab ndigël bu “bees” dafa ànd ak ndigël bu “yàgg” ba noppi. Kàddu gi ñu tekki ni “wow na” mooy “rus” ci Ebrë.

Ñiñ ñi am ne “rus” mooy benn mbir bu njëkk ci Joël ak yonent yi. Naankat yu Efrayim dañuy rus ndax seen yégle gu dul dëgg gu tawaay gu mujj gi, te loolu dañu ko di woowee yégleb “jàmm ak kaaraange”. Ñetti mândarga yi di pepp, biiñ bu bees ak diwlin dañuy tegtal yégleb tawaay gu mujj gi. Tawaay gu mujj gi itam dañu ko di tegtal ni tuuru Xel mu Sell mi.

Jëf ju Xel Mu Sell mi mooy wone nit bàkkaar, njub ak àtte, te ci benn toppandoo boobu la. Kàddu Yàlla mooy wone bàkkaar, te “dugub” mooy melokaanam. Am “biiñ bu bees” mi ngi xamle ñi nekk ci amug Xel Mu Sell mi, mi ñu melokaanal itam ci “taw” ak ci “biiñ,” ndaxte “taw” ak “biiñ” ñoom ñaar ñi dees na leen wone yomb ne ñuy yéglewall mbaa njàngale.

Waaye nag maa ngi leen wax dëgg; ci yéen la gën ma dem: ndaxte su ma demul, Boroom dëfël bi du ñëw ci yéen; waaye su ma demee, dinaa ko yónnee ci yéen. Bu ñëwee nag, dina teg àddina si tooñ ci lu jëm ci bàkkaar, ak njub, ak atte: ci lu jëm ci bàkkaar, ndaxte gëmuwuñu ma; ci lu jëm ci njub, ndaxte maa ngi dem ca sama Baay, te dootuleen maa gis; ci lu jëm ci atte, ndaxte kilifa àddina sii ñu ko atte. Am naa lu bare teyit yu ma leen wara wax, waaye léegi manu ngeen koo muñ. Waaye bu ñëwee moom, Xelum dëgg gi, dina leen gindi ci dëgg gépp: ndaxte du wax ci boppam; waaye lépp lu mu dëgg, mooy wax, te dina leen won yiw yu bëgg a ñëw. Yowaana 16:7–13.

“Gerte” gi ci Yoel mooy Kàddu Yàlla, mi di dëggal nit ci “bàkkaar.” “Njubte” feeñ na ci ñi boole seen nit-gi ak Yàllaay bi jaarale ko ci yégle gi ci dëgggu jamono jii, jiñu tektalee ni “bii bees”

(dëggu jamono jii) “biin” (yégle). “Diwlin” mooy màndarga “àtte,” ndaxte “àtte” daldi sukkandiku ci ne, ñi ñuy àtte am nañu “diwlin” walla déet. Gerte, biin bu bees ak diwlin gi ci Yoel mooy dëggalu bàkkaar, njubte ak àtte. Bépp cër ci liggéeyu Xel mu Sell mi ci jukkoo ak tuurug taw bi mujj mi mooy defar dëgg yi war a nattu Adventisme Laodise bi, tàmbalee ca 9/11, ba Yoel santaane leen ne: “Yeewu-leen!”

Ñetti-ñetti misaal yu ndox mujj mi di yëngu ak ñetti bataaxal yu ñetti malaaka yi ci Peeñu 14, te “beykat yi” dañu war a “rus”, te “sàmmi reseñ yi” dañu war a “jooy bu metti.” Ci Yoel, nit ñi Yàlla moom duñu war mukk a rus.

Te ngeen xam ne maa ngi ci biir Israyeel, te man maa di Aji Sax ji seen Yàlla, te amul kenn ku dul man; te sama askan duñu rus mukk. Yoel 2:27.

Toolkat yi ak ñi yor tolfyi dañuy rus te yuuxu ndax yéglebu tawub muj gu seenu fen lañuy joxe te amul doole ngir jur dund ci tolf bi ñu leen dénk ngir ñu sàmm ko. Adventisme xam na ci seeni jigéenub yonent ne woo nañu leen ngir matale xew-xewu tawub muj, waaye meññef yi ci tool yi wow nañu. Dañuy rus te jooy rawatina “ndax dugub ji ak orj bi.” Saraxu meññef mu njëkk, mooy “orj bi,” ca bés ba Kirist dekke, moo tàmbalee jamonoy Pentekot, te mu jeex ca Pentekot ak saraxu meññef mu njëkk, mooy “dugub ji,” bu Pentekot. Naankat yi Efrayim dañuy rus ndaxte ñu ngi ci wàllu jamonoy Pentekot bu baaxul, te loolu dellu na ba amaat 9/11 ba ca sàrtu Dibeer, ba tey tawub muj di wàcc.

“Ñu bare am nañu lu bare lu ñuy wuute ci jote ndox mu njëkk mi. Dañu jëlul mboolem njariñ yi Yàlla waajaloon noonu ngir ñoom. Dañuy yaakaar ne li ci manca waaye ndox mu mujj mi moo koy mottali. Bu ngëneel gu gën a bari gën ci yépp di ñëw, dañuy fas yéene ubbi seen xol ngir jël ko. Dañuy def njuumte bu metti. Liggéey bi Yàlla tàmbali ci xol nit, ci jox ko leeram ak xam-xamam, war na dëppoo baax di dem kanam sax. Képp ku nekk war na xam soxlaam bopp. Xol bi war na feesul ak benn sobeef, waaye ñu empty ko ci bépp mbañeel te setal ko ngir Espiritu bi dëkk ci biir. Ci wax dëgg ak bàyyi bàkkaar, ci ñaan bu dëgër, ak ci jébbalu seen bopp Yàlla, la taalibey jëkk ña waajaloon seen bopp ngir ñëw gi Espiritu Santo gi ñëw ci Bésu Pentekot. Benn liggéey boobu, waaye ci tolluwaay bu gën a mag, war nañu ko def léegi. Kon nit ki doon doxandéem dafa waroon rekk ñaan barke bi, te xaar Boroom bi matal liggéey bi ci mbiram. Yàlla mooy ki tàmbaliwoon liggéey bi, te mooy ko yeggale, di matal nit ci Yeesu Kirist. Waaye warul am benn xeeb ci ngëneel gi ndox mu njëkk mi tegtal. Ñi doon dund ci leer gi ñu am rek moo di jote leer gu gën a bari. Su nu dul yokk bés bu nekk ci wonne jikko yu baax yu Kiristaan buy jëf, du nu xam xeeti feeñug Espiritu Santo gi ci ndox mu mujj mi. Man na doon wéy ci xol yi nekk wër nu, waaye du nu ko seetlu walla jël ko.” Testimonies to Ministers, 506, 507.

Ci biir la miñ mi Mag Sister White tudde “jamono Pentekot,” “taw bu njëkk bi” moo doon Almasi di nofla taalibey yi ginnaaw ba Mu wàcce ci ndajem Asamaanam gannaaw ndekkiteem. “Taw bu mujj bi,” ci biir wàll woowu, moo doon Pentekot. Ci alfa jamono Pentekot bi, ay tux yu néew lañu noflee taalibey yi; te ci omega bi, taalibey yi ñiñu noflee doon wax ak làkki safara ngir àddina sépp. Benn feeñug Xel mu Sell mi ci njàlbéen ga ak ci mujj ga. Yàllaaytey di yónnee Xel mu Sell mi ci nit ñi jaarale ko ci benn yégle ci njàlbéen ga, te ci mujj ga yàllaayte ak nit ñoo bodd benn, ni

ko làmmiñ yi (nit) ak safara (yàllaayte) di tegtal, di jottali Xel mu Sell mi ci nit ñi jaarale ko ci benn yégle. Saraxu njëkk meññeefu orj ci njàlbéen ga dafa méngoo ak ndekkitu Almasi, te ñaari mburu ble ci saraxu Pentekot bu meññeef yu njëkk yi dafa méngoo ak Pentekot.

Ñaari ñaari mburu yiñoo la woon dong sarax bi ñu boole ak lawu, te loolu mooy misaalu bàkkaar. Ñaari mburu ya ñu toggoon na leen, te loolu dafa tegtal ne bàkkaar dees na ko dindi; waaye dafay saxal dëgg bi ne ñaari mburu yu yëngu yi, yiy misaal ñi téeméeriñeent-fukk ak ñeent junni, góor ak jigéen lañu woon yu bakk ci bàkkaar, waaye Yónnenteb Kóllère gi ci Malasi saaru ñetteel mo leen setal ci yooyu bàkkaar. Kon nag, alfa bi ci jamono Pentekot mi mooy Mburu Asamaan ji di jàngal ay taalibeem, te omega bi ci jamono jooju mooy yooyu taalibe yuñu misaal ni ñaari mburu yu ñu yékkati jëm Asamaan. Kon nag, misaalu yàllaay ak nit ñi ci làkk yu safara yi ak yékkati sarax su yëngu si, miy misaal taalibe yi di yóbbu ndaw li ca àddina, boole nañu ngir wone ne ñi téeméeriñeent-fukk ak ñeent junni dees na leen yékkati ni sarax su mat sëkk, buy wone Yeesu Kirist ci anam wu mat; te Yeesu Kirist mooy wone ne yàllaay booleek nit doo bàkkaar.

Bañ a jot “jot ndox mu njëkk mi” te yaakaar ne “li ñàkk” ci “bépp njariñ yi Yàlla” “joxoon” ak “ndox mu njëkk mi” “dees na ko mottali ak ndox mu mujj mi” mooy “njuumte bu yéeme.” Ndox mu njëkk mi mooy “yoon yu yàgg yi” yu Yeremi, yuñu won ne mooy yoon wi war a doxee ci 9/11. Loolu mooy “njuumte bu yéeme,” te itam mooy réer gu tar guy yóbbu nit ñi ci xalaat ne am nañu bataaxal bu ndox mu mujj mi, bu sampu ci kaw doj, ngir ci mujj gi gis ne seen bataaxal dafa sampu ci suuf.

Piyeer amul woon gâce ngir leeral bu jub ku màndarga woon ak ku màndargaul woon ci ay waxtoom yu mu doon tegtal ñetti-fukki junni ak ñeent-fukki junni ñenti téeméer yi ci jamonoji tawub mujj gi. Yonent yépp wax nañu ci fan yu mujj yi, te Yoel mooy xamle ne “naanukat Efrayim yi” di xew, te ñu di leen jëfandikoo ak firnde yu leer ne ndamalu nekk askanu Yàlla yi war a yégle yuuxu réy bu malaaka bu ñetteel bi ci kàttanu tawub mujj gi, jëlees na ko ci seen loxo ba fàww. Ñetti-fukki junni ak ñeent-fukki junni ñenti téeméer yi, ci jamonoji tawub mujj gi lañuy sas ak tēj ci màndarga, dale ca 9/11 ba ci yoonu Dimaas bi. Ñoom ñooy ñi topp Xar-mi fu mu dem.

Piyeer ci Pentekot moo diir ñiy waare xebaraaru taw bu mujj bi, te dafa ko saxale ci téereb Yoel. Yawut yi, ñoom ñi ñu dénk woon warug sàmm Pentekot gi ci seen jaar-jaaru jaar, Piyeer moo leen xamalon ne Pentekot boobu, bi Pentekot yépp yu weesu yi doon jublu ci kanam, léegi mat na. Yawut yi, ni màndarga yi Efrayim, dañoo màndi lool ci biiñu Babilon ba ñu jiiñ Piyeer ak fukki ak benn ña ne dañoo màndi, bi ñuy yégle xebaraaru taw bu mujj bi ci wàllu téereb Yoel. Bu màndarga yi Efrayim “yeewu” ci saar wu juróom ñaareel bi ci njàlbéen ga ci téereb Yoel, dañuy daje ak jéemantu taw bu mujj bi, fa ñaari xeet di feeñ. Ci jéemantu boobu, benn xeet xam na xebaraaru taw bu mujj bi, te beneen xeet xamu ko.

“Warunu yégg ndox mu mujj ma. Mu ngi ñëw ci kaw ñépp ñi di xam te jagleel seen bopp ndoxu xob ak tawu yiwu yërmande yi di wàcc ci sunu kaw. Bu nu dajalee desitu leer gi, bu nu jàppalee yërmandey Yàlla yu wóor yi, moom miy bëgg nu wóolu ko, kon bépp digeb dina mat. ‘Ndaxte ni suuf di génne safaraam, ak ni tool di saxal li ñu ci ji, noonu la Boroom bi Yàlla di saxal njub ak cant ngir mu sax ci kanam xeeti réew yépp.’ Esayi 61:11. Suuf sépp war na fees

ak ndamu Yàlla.” The Seventh-day Adventist Bible Commentary, volume 7, 984.

“Xam-xam” mooy “fàttali walla delloo xam-xam”, ndaxte yégle bu tawub mujj bi dees ko xam ci jaar-jaari baaxee yu sell yu weesu, yi di wone jaar-jaari tawub mujj bi. Jaar-jaari Piyeer ca Pentekot dafa nekkoon ci biir tëralin gu jaar-jaar ga Yoel wone. Tëralin Yoel ak matalug Piyeer di joxe ñaari seede ci jaar-jaari Yuuxu Digg-Biir bi ca 1844. Ñetti seede yooyu (ak yeneen it) war nañu leen “xam-xam” ni ay misaal yu jaar-jaar bi, tëralin bi, ak yégleg tawub mujj bi.

Bi Kirist bi nga xasale taalibe yi gannaaw ba Mu yéeggee asamaan te dellusi, loolu nekkoon ni “tuuti tux” la bala ñëw gu mag ga Pentekot. Ca tàmbali ak ca jeexital ga am na wonante bu Xel Mu Sell mi di ñu sotti. Tuuti tux yi joge ci Kirist jëm ci taalibeem yi mooy alfa bu jamono ju Pentekot, te mooy jeex ak omega ak sotti ga yoonu ndawsu yi jëm ci àddina. Alfa bi dañu koo màndargaal ak saraxu njàng mi njëkk ci orj, te mu jeex ak saraxu njàng mi njëkk ci pepp. Tàmbali tawub mujj gi dañu koo màndargaal ak yóbbu suuf kër yu mag yi nekk New York City ca 9/11. Loolu mooy màndargaal tàmbali tariix bi jëm ci yoonu Dibeer. 9/11 dañu koo tekk ni saraxu njàng mi njëkk ci orj, te yoonu Dibeer mooy saraxu njàng mi njëkk ci pepp.

Naankat yu màgg yi ci Efrayim deñu yeesal seen xel ngir xam dëgg bi ne seen nguur dinañu ko jële ci seen loxo te jox ko askan wu dina wone meññeef yi war. Yoel dafa wone dëggadi naankat yi ci li mu xame ne saraxi “dund” ak saraxi “naan” dagg nañu leen bàyyi ca kër Aji Sax ji, te “biiñ bu bees bi” itam dagg nañu ko bàyyi ci seen gémmiñ. “Biiñ bu bees bi” mooy ndoxum reseñ bu ñu fésal saa si ci Kàddu Yawut, waaye “biiñ bi” naanakat yi di naan ci aaya juróomeel bi mooy ndoxum reseñ mu xewal. Ñaari xeetu biiñ, te loolu mooy melokaanu njàngale; te ci mbirum Yoel, njàngale bi mooy yégle gu taw gu mujj gi. Naankat yu Efrayim da ñuy naan ndoxum reseñ mu xewal, te “dagg nañu leen bàyyi” ci ndoxum reseñ “bu bees” bu ñu fésal saa si. Ñaari xeetu biiñ di wone ñaari yégle yu taw gu mujj gi, te naankat yi “dagg nañu leen” bàyyi ci yégle gu sell gi. Baat bu Ebrë bu ñu tekki ne “dagg nañu bàyyi” aju na ci cosaanu kóllëre gu yàgg gu ñuy dagge mala yi, ba noppi dox ci seen diggante. Ne ñu “dagg lañu bàyyi” mooy ne dañu la dindi ci nit ñi Yàlla defoon ay nitam ci kóllëre.

Téerebu Yoel mi ngi jàngale nit ñi Yàlla ci fan yu mujj yi, tàmbalee ak Millerites yi ñu yóbbuwoon ndax ubbiinu téereb Daniel bi ci 1798, ba noppi ak ñaar-fukki junni ak ñent-fukki ñent ñi ñu yóbbu itam ndax ubbiinu téereb Daniel bi ci 1989. Ci njàlbéen ga, tuurug Xel mu Sell mi dafa fekk mel ni moom mooy jamono ji tàmbalee ca ndaje mañ ma ca Exeter ba ci naqar gu mag ga ca 22 Oktoobar 1844. Jaar-jaar boobu matal na léebub fukki jigéen yu góor yu Matthew 25, te moom itam dellu nañu ko ci beneen yoon ba ci araf bi ci jaar-jaaru ñaar-fukki junni ak ñent-fukki ñent ña.

“Néebalu fukki janq yi nekk ci Matye 25 itam day wone xexperience-u nit ñi Adventist.” The Great Controversy, 393.

«Lu ma sant saa jëfandikoo ci léeb bu juroom-ñaar fasa yi, ñent ñoo xelaloon, te ñent ñi des ñoo dof. Léeb boobu am na, te dina mat ba ci njàngatam bu nekk-benn araf, ndaxte mu am na jëfandikoo buy xëy ci jamono jii, te ni yégleb malaaka bu ñetteel bi, mat na ba noppi te dina wéy di dëgg-gu-jamono ba keroog àddina di jeex.» Review and Herald, 19 Ut 1890.

“Am na am àddina buy nelaw ci bon, ci naxari, ak ci réer gu dëggul, ci saxaru dee rekk,—nelaw, nelaw. Kan ñoo ngi doon metital xol ngir yeeleen? Ban baat moo leen man a jot? Sama xel yóbbu naa ma ca ëllëg ba, bi mandarga bi di joxe naan: ‘Xoolleen, Boroom Céet bi ngi ñëw; génneen ngir daje ak Moom.’ Waaye am na ñenn ñuy yéex ngir jot diwlin wi war a feesaat seen làmp yi, te bu yàggul woon dees nañu gis ne jikko ji, ji diwlin wi di tekki, joxantewul. Diwlin woowu mooy njubteg Kirist. Moo ngi tekki jikko, te jikko joxantewul. Kenn nit mënul ko sàkkuelene beneen. Képp ku nekk war na am boppam jikko ju set wecc ci bépp tukki bàkkaar.” Bible Echo, 4 Mee 1896.

Kan ñuy “yëg metitug xol ngir yee” “aduna ju nekk ci ñaawteef?” Yoel moo tontu laaj bi:

Te dina am, képp ku nekk di woow turu Boroom bi, dees na ko musal; ndaxte ci tundu Siyon ak ci Yerusaleem la mucc gi nekk, ni Boroom bi waxe, ak ci ñi des ñi Boroom bi woo. Joel 2:32.

Dina kontine yii mbir ci bind bi di ñëw.

“Ci ngoon bësub ndékkug dekki gi, ñaar ci taalibey yi doon dem Emayus, ab dëkk bu ndaw buy sore Yerusaleem juróom-ñett at ci juróom-ñaar. Taalibe yooyu amuñu woon berab bu mag ci liggéeyu Kirist, waaye ñooy way-gëm yu dëgg ci moom. Ñëw nañu woon ca dëkk ba ngir sàmm Bésub Raxas, te mbir yi amoon ci fan yi mujj dañoo leen jaaxal lool. Dégg nañu woon xibaaru suba si ci lu jëm ci yóbbu yaramu Kirist génne ko ca bàmmeele ba, ak itam nettali jigéen ña, ñi gisoon malaaka yi te daje ak Yeesu. Léegi dañuy dellu seen kër ngir xalaat te ñaan. Ak tiis lañu doon jot seeni tànki ci seen doxu ngoon, di waxtaan ci mbir yi jëm ci atte ba ak daaj ba ci bant bi. Mukk gënañu woon a yàqu xol noonu. Gëmuñu woon te amuñu yaakaar, di dox ci ker gi bant bi di sànni.”

«Ñu demoonul fu sore ci seen yoon ba ku leen xamul ne doon and ak ñoom, waaye dañoo daldi xoot lool ci seen naqar ak seen naqari yaakaar, ba ñu séentu ko bu baaxul. Ñu wéy di waxante, di wax xalaati seen xol. Ñu doon xelaat ci njàngale yi Kirist joxoon, yi mel ne mënulñu leen a dëggoo bu baax. Bi ñuy wax ci mbir yi xewoon, Yeesu bëggoon lool a dëfël seen xol. Moom gisoon na seen metit; xamoon na xalaat yu juuyoo te di jaxasoo, yi taxoon ñu ténk seen xel ci laaj bii: Ndax nit kii, mi bàyyi nañu ko ñu toroxal ko ba suufel ko noonu, mooy Almasi bi? Seen metit mënul woon a tëyeeku, te ñu jooy. Yeesu xamoon na ne seen xol lëmoon na ko ci mbëggeel, te bëggoon na lool a fomp seen rangoo yi, ba noppi feesal leen ak mbégte ak bannex. Waaye waroon na jëkk a jàngal leen njàngale yu ñuy fàtte mukk.»

«Mu ne leen: “Lan mooy waxu yi ngeen di waxante ci seen biir, bi ngeen di dox, te ngeen di am tiis?” Kenn ci ñoom, mi tudd Keleyopas, tontu ne Ko: “Ndax Yaw rekk nga nekk gan ci Yerusaleem, ba xamuloo mbir yi fa xew ci fan yii?”» Ñu nettali Ko seen naqar ci seen Kilifa, «ki nekkoon yonent bu am doole ci jëf ak ci wax, ci kanam Yàlla ak mboolem xeet wi»; waaye «saraxalekat yu mag yi ak sunu kilifay réew yi,» lañu wax, «jébbal nañu Ko ngir àtteel Dee, te daaj nañu Ko ci bant.» Ak xol yu metti ndax naqar, ak tuñ yu yëngu ndax metit, ñu dolli ne: «Nun, yaakaaroon na nu ne Moom moo waroon jot Israel; te itam, booleel ci loolu yépp, tey mooy ñetteelu bés bi lii xewoon.»

“Lu yéemu ne taalibey yi fàttalikuwuñu waxi Kirist, te xam ne moom waxoon na lu jiitu ci mbir yi xew! Xamuñu ne pàcc bu mujj bi ci kàddu gu mu leen xamaloon dina am dëgg-dëgg ni

pàcc bu jëkk bi, ne ca ñetteelu bés ba dina dekkiwaat. Loolu mooy xaaj bi ñu waroon a fàttaliku. Saraxalekat yu mag ya ak kilifay yi fàttewuñu loolu. Ca bés ba ‘toppee bésuub waajal bi, saraxalekat yu mag ya ak Farisen ya dajaloo nañu ca Pilat, ne ko, Boroom bi, nu fàttaliku ne naxkat boobu, bi mu doon dund, nee na: Gannaaw ñetti fan dinaa dekkiwaat.’ Macë 27:62, 63. Waaye taalibey yi fàttalikuwaatenuñu wax yooyu.”

«Noonu mu ne leen: Yéen way-dof yi, te seen xol di yàgg a gëm lépp li yonent yi waxoon! Ndax du woon ne Kirist dafa wara sonn yooyu, ngir dugg ci ay ndamam?» Taalibe yi di waaru kan mooy doxandéem bii, ba tax mu man a jàll ba ci seen boppu xol, di wax ak ñaawteef bu tar, ak lewet, ak yërmande, te it ak yaakaar. Lu jiitu bu njëkk dale ci woroom Kirist, ñu tàmbalee am yaakaar. Yeesu sax, yoon yu bare, ñu xool ak góor-góorlu seeni àndandoo, te ñu xalaat ne ay waxam yooyu mooyoon ay wax yu Kirist saxoon wax. Ñu fees dell ak njàqare, te seen xol tàmbalee dóor ak yaakaaru mbéte.»

“Li dale ci Muse, mooy Alfa bu dëgër bu jaar-jaaral bi ci nettali Biibël, Kirist tekki na ci Mbind mi yépp li jëm ci moom. Su leen xamale woon boppam ca njëkk, seen xol dinañu doyal. Ci matug seen mbéte, duñu woon soxla daraat. Waaye waroon na ñu xam seede si ko misaal yi ak kàddug yonent yi ci Kóllère gu Yàgg gi jox. Ci loolu la seen ngëm war a sampu. Kirist deful benn kéemaan ngir gën a wóorël leen, waaye liggéeyam bu njëkk mooy leeral Mbind mi. Ñu daan gis deenam ni mooy yàqug seen yaakaar yépp. Léegi mu won leen ci yonent yi ne loolu mooyoon dëgg-dëgg seede si gën a dëgër ngir seen ngëm.

“Bi ñuy jàngal taalibeyu, Yeesu won na solo gi Kàddug Testament bu Yàgg ba muy seede ci ndawam. Léegi, ñu bare ci ñiy wax ne ay Kiristaan lañu di, dañuy bàyyi Testament bu Yàgg, di wax ne amulati njariñ benn. Waaye loolu du njàngalem Kirist. Mu jàppoon ko lu yéeme ba ci benn yoon mu wax ne: ‘Bu ñu déggul Musa ak yonent yi, duñu gëm sax su kenn dekke ci dee.’ Luke 16:31.”

“Baatu Kirist moo wax jaarale ko ci biir maam ya ak yonent ya, dale ci fan yi Aadama ba ci mbedd yi mujjeelu jamono. Musalkat bi feeñ na ci Kóllère Gu Yàgg gi ni mu leeré ci Kóllère Gu Bees gi. Leer gi jóge ci jamono ju weesu jëm ci waxi yonent yi moo gën a wone dundug Kirist ak njàngalem Kóllère Gu Bees gi ak leerug xel ak rafet. Kéemaan yi Kirist def, seede la yu wone ne moom am na boppam yàlla; waaye seede bu gën a tar ne moom mooy Njotalkatu àddina bi, am na ko ci jàppante waxi yonent yi nekk ci Kóllère Gu Yàgg gi ak jaar-jaari mbir yi nekk ci Kóllère Gu Bees gi.”

“Jóge ci kàddug wax ci yoonal wax yu Yàlla, Kirist dafa jox ay taalibeyam xel mu jub ci li mu war a doon ci bindu nit. Seen yaakaar ci Almasi bi waroon a jël nguuram ak kàttanam gu buur, ci ni ko bëgg-bëgg nit ñi di bégge, dafa leen yóbbu woon ci njumte. Loolu dina tere seen xam-xam gu jub ci ni mu wàceeee gannaaw kër gu gëna kawé ba ci berab bi gëna suufe bi ñu mëna doon. Kirist bëggoon ne xalaati taalibeyam yi sell te dëgg ci bépp xaaj. War nañu woon a xam, ba fa seen xel mana àgga, mbirum kaasu metit ga ñu ko séddale woon. Mu won leen ne xeex bu tiit biyooyu, bi ñu mënagul woon a xam léegi, mooy matal kóllère ga ñu defoon laata ñu samp àddina. War na Kirist dee, ni bépp kuy bàyyi yoonu ndigali Yàlla war a dee su fekke sax na ci bàkkaar. Lépp loolu waroon na am, waaye warul a jeex ci ragal walla parlu, waaye ci ndam gu màgg te ba fàww. Yeesu wax na leen ne war nañu def bépp jëf ngir musal àddina ci

bàkkaar. Ñiy topp ci moom war nañu dund ni mu dundoon, te liggéey ni mu liggéeyoon, ak doole gu tar te sax.”

“Noonu Kirist moo waxoon na ay taalibeem, di ubbi seen xel ngir ñu xam Mbind mi. Taalibey ji sonn nañu, waaye waxtaan wi yàquwul. Kàdduy dund ak yaakaar daan nañu jóge ci tuñu Musalkat bi. Waaye ba tey seen bët yi tëjju woon. Bi muy leen nettali yàqute Yerusalem, ñu xool dëkk bañu dogaloon ak jooy. Waaye ba tey xamuwuñu ku nekkoon seen àndandoo ci yoon wi. Du ñu defe woon ne ki waral seen waxtaan wi moo doon dox ci seen wet; ndaxte Kirist waxoon na ci boppam mel ni ku nekkeneen la. Ñu foogoon ne moom kenn la ci ñi tewoon ca màggal gu mag ga, te léegi dellu kërëm. Dox na ak teey ni ñoom ci kaw doj yu tar ya, te yenn saa taxaw ak ñoom ngir noppalu tuuti. Noonu lañu wáy di jaar ci yoon wu tundu ba, fekk Ki naroon a jël fukki boppam ci ndeyjoor Yàlla, te mana wax ne: ‘Mañ lañu may bépp kàttan ci asamaan ak ci suuf si,’ doon dox ak ñoom. Macë 28:18.”

“Bi ci yoon wi jant bi soon na, te bala tukkiyit yi agsi seen bëkk-nopp, liggéeykat yi nekkoon ca tool ya bàyyi nañu seen liggéey. Bi taalibe yi di waajal a dugg seen kër, doxandém ba feeñ ni dafa bëgg a yokk yoonam. Waaye taalibe yi da ñu ko yëg woon ni dañu ci bëgg lool. Seen xol xiifoon na ngir déggati ci moom. «Neekal ak nun,» lañu wax. Mënu woon na mel ni nanguwul woote bi, waaye ñu sax ci kawam, di ko ñaan ak dogal naan: «Ngon si ngi jot, te bés bi jeex ngir réy.» Kirist daldi déglu gëstu googu, te «duggsi ngir nekk ak ñoom.»”

“Bu taalibe yi suññ boppul woon seen ñaanuwoo ba mu dugg seeni kër, duñu xamoon ne ki doon seeni àndandoo ci yoon mooy Boroom bi dekki. Kirist du gaaw a sank ay nit ngir ñu nangu ko. Moo ngiy seet ak yégle boppam ci ñi ko soxla. Ci mbégte la di dugg ci kër gu gën a suufe, te di dëfël xol wu gën a néew. Waaye su nit ñi bañ a farlu ba xalaatul Gan gu asamaan gi, walla ñaan ko mu des ak ñoom, mu daldi yokk yoonam. Noonu la ñu bare di daje ak réy njàqare. Xamuñu Kirist ni taalibe ya ko xamuloon bi muy dox ak ñoom ci yoon wa.”

“Reer gu guddi gu yomb, buy mburu, dañu ko waajal ci gaaw. Ñu teg ko kanam gan gi, mi toog ci boppu ndab li. Léegi mu jox ay loxoom ngir barkeel lekk bi. Taalibe yi daldi dellu gannaaw ci waaru bu réy. Ki doon seeni àndandoo tàllal na ay loxoom noonu noonu mel ni seen Boroom daan ko def. Ñu xoolaat, te gis ne, ci ay loxoom am na màndargay xarax yi. Ñoom ñaar ñépp daldi wax benn yoon ne: Boroom bi Yeesu la! Dee dekki na!

«Ñu jóg ngir daanu ci ay tãnkam, di ko màggal; waaye mu nees na, génn na ci seen gis-gis. Ñu xool fa ka kenn ki woon toog, ki ab yaramam dafa tëddoon yàggul dara ca bàmmeele ba, te ñu waxante seen bopp ne: “Ndax sunu xol dafa doon lakk ci sunu biir, bi mu doon wax ak nun ci yoon wi, te bi mu doon ubbi nu Mbind mi?”»

«Waaye ak xibaar bu mag bii ñu wara yégle, mënuñu toog di wax rekk. Seen sonn ak xiif dem na. Ñu bàyyi seen lekk gu ñu mosul a teg ca gëmmin, te ak mbég mu fees, ci saa si lañuy dellu yoon wi ñu jaaroon, gaaw ngir dem wax xew-xew bii taalibey dëkk ba. Ci ay bérab yu ci yoon wi, amul kaaraange; waaye ñuy yéeg bérab yu xóot ya, di téeniku ci doj yu xelaw ya. Gisufu, xamuñu ne am nañu aarug Ki àndoon ak ñoom ci yoon wi. Yëngu-gannaarug tukki ba nekk ci seen loxo, ñuy jëmsi kanam, bëgg a dem gën a gaaw li ñu man a jëfandikoo. Ñuy réer seen yoon, waaye di ko fekkati. Yenn saa di daw, yenn saa di xunt, ñuy jëmsi kanam; Seen

Àndandoo bu ñu gisul nekk na leen ci wet gu nekk ba noppi.»

“Guddi gi lëndëm, waaye Jantub Njub mi di leer ci seen kaw. Seen xol yaa ngi bëgg ci mbégte. Dañu mel ni ñu nekk ci àddina bu bees. Almasi bi mooy Musalkat buy dund. Duñu ko deeti jooyee ni ku dee. Almasi bi dekki na—te ñuy wax loolu ba ci kaw ba ci suuf. Lii mooy xebaar bi ñuy yóbbu ca ñi nekk ci naqarlu ya. War nañu leen a nettali jaar-jaaru Emmaüs ba, bu yém. War nañu wax kan moo ànd ak ñoom ci yoon wi. Ñu ngi yóbbu xebaar bi gëna màgg bi àddina masaa jot, xebaaru xëw-xëw yu neex, bi yaakaaru njabootu nit ñi ci jamono jii ak ci ba fàww di sukkandiku.” *The Desire of Ages*, 795–801.